Wyrok Sądu Najwyższego
z dnia 31 stycznia 1939 r.
sygn. akt II C 1626/38

Wyzbycie się środków pieniężnych wskutek własnych działań bez uzasadnionej przyczyny nie może stanowić podstawy do skorzystania z prawa ubogich.

Sąd Najwyższy w składzie:
Przewodniczący: sędzia Sądu Najwyższego dr M. Wawrzkowicz
sędziowie Sądu Najwyższego: Fr. Klasa i Cz. Koneczny
przy udziale protokolanta aplikanta J. Pecqa
na posiedzeniu jawnym dnia 31 stycznia 1939 r.
w sprawie z powództwa Amalii Zurzyckiej,
przeciwko Wojciechowi Wajdzie i Antoninie Wajdzie
o uznanie kontraktu kupna sprzedaży za nieważny
po rozpoznaniu skargi kasacyjnej pozwanych Wojciecha i Antoniny Wajdów na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 kwietnia 1938 r., sygn. akt II CZ 441/38

skargę kasacyjną oddala.

Uzasadnienie

Skarga kasacyjna pozwanych na postanowienie Sądu Apelacyjnego, zatwierdzające odmowę przez Sąd I instancji przyznania skarżącym prawa ubogich nie jest usprawiedliwiona ze stanowiska przytoczonej w niej podstawy kasacyjnej z art. 426 pkt 2 k.p.c.[1] Jak to bowiem Sąd Najwyższy już niejednokrotnie wyjaśnił jest rzeczą strony ubiegającej się o przyznanie jej prawa ubogich wykazać swe zupełne ubóstwo (art. 112 k.p.c.). Sąd zaś nie jest obowiązany do przeprowadzenia z urzędu dochodzeń w tej mierze, lecz stosowne dochodzenia może w myśl art. 114 § 1 k.p.c. zarządzić wówczas, jeśli poweźmie wątpliwość co do istotnego stanu majątkowego strony domagającej się prawa ubogich lub z niego korzystającej, a więc jedynie w celu sprawdzenia twierdzeń strony w tej mierze przytoczonych. Pozwani w apelacji od wyroku sądu pierwszej instancji, w której przedstawili wniosek o przyznanie im prawa ubogich, przytoczyli, że wskutek niedotrzymania umowy przez powódkę ponieśli znaczne straty materialne i skutkiem tego pozwana była zmuszona sporną realność, którą z licytacji nabyła, sprzedać kontraktem kupna sprzedaży z daty Kraków

---

[1] Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. – Kodeks Postępowania Cywilnego, Dz.U. 1930 nr 83 poz. 651.

Niniejsza publikacja została sfinansowana ze środków Priorytetowego Obszaru Badawczego Heritage w ramach Programu Strategicznego Inicjatywa Doskonałości w Uniwersytecie Jagiellońskim

4 grudnia 1935 r. Deborze z Farberów Grunerowej – nie uważali jednak za stosowne wyjaśnić za jaką cenę realność tę sprzedali Grunerowej, i na jaki cel tej ceny kupna użyli. W czasie tej sprzedaży realności na rzecz Grunerowej spór niniejszy już się toczył, gdyż wszczęty został pozwem wniesionym w dniu 23 lutego 1933 r. – rzeczą tedy pozwanych było z ceny kupna uzyskanej ze sprzedaży spornej realności zatrzymać odpowiednią sumę na pokrycie kosztów sądowych związanych z procesem w toku będącym, a jeżeli tego nie uczynili i wyzbyli się zasobów pieniężnych w całości, bez koniecznej potrzeby, to sami sobie muszą przypisać brak środków na pokrycie dalszych kosztów procesu, a tym samym nie zasługują na przyznanie im prawa ubogich.

Wobec braku usprawiedliwionych podstaw skarga kasacyjna pozwanych uległa w myśl art. 436 k.p.c. oddaleniu.

[Przytoczone artykuły: art. 112, 114, 426, 436 k.p.c.]

Niniejsza publikacja została sfinansowana ze środków Priorytetowego Obszaru Badawczego Heritage w ramach Programu Strategicznego Inicjatywa Doskonałości w Uniwersytecie Jagiellońskim